

Antifona

Z řec. *antiphoné* (= hlas proti hlasu). Od 4. stol. označuje provedení dvouchórového zpěvu způsobem, kdy jeden sbor odpovídá druhému. Toto provedení je rozdílné od staršího liturgického zpěvu, ve kterém jednomu sólistovi odpovídá všechen lid antifonou, vyslovenou předtím v žalmu. Podle svědectví Jana Zlatoústého „lid nezná celý žalm, a proto zpívá vhodný verš, který obsahuje nějakou vznešenou pravdu. Později vešla antifona do mešní liturgie jako prvek zkrášlující některé části obřadu (vstup, obětování, přijímání). V liturgii hodin (breviáři) slouží v podstatě jako žalm, neboť pomáhá dokreslit literární druh žalmu, přeměňuje ho v osobní modlitbu, osvětluje věty, které si zasluhují pozornost, a podle okolností dává některému žalmu zvláštní tón.

Antikrist

Z řec. *antichristos*. Termín se čtyřikrát objevuje v NZ a označuje historickou sílu postavenou proti Kristu, která bude působit především v posledních časech a bude zničena samým Kristem při posledním soudu.

Antropomorfismus

Z řec. *anthropos* (= člověk), a odvozenina z *morphé* (= tvar). Sklon člověk projektovat sebe sama a svůj vnitřní svět do věcí, které jej obklopují, a do způsobu, jak chápat božství.

Apologie

Z řec. *apología* (= obrana). Rozhovor nebo psaní na obranu nějaké osoby nebo nauky. Apologety bli nazývání církevní otcové, kteří v prvních staletích křesťanství (2. a 3.) hájili křesťanskou víru před obviněními pohanů.

AKTUALITY

PŘÍPRAVA NA BIŘMOVÁNÍ

Další příprava na biřmování se uskuteční již **tuto neděli v 16.45 h na faře**.

Zváni jsou také všichni, kdo se chtějí přidat a promýšlet s námi různá témata k prohloubení duchovního života.

Martin Klodner

ŽIVÝ RŮŽENEC VESPOL

Přijměte pozvání na pravidelnou **modlitbu růžence ve farnosti**. Modlíme se společně každý čtvrtek, přičemž vždy jeden týden je spojení duchovní prostřednictvím živého růžence, další týden pak setkání u modlitby v rodinách.

Další setkání v rodině proběhne **ve čtvrtek 6. října od 20.00 hodin**.

Pokud budete mít zájem se k nám připojit, byť jen „na zkoušku“, tak bližší informace rád podá **Aleš Zahradník**, můžete ho oslovit.

SETKÁNÍ SENIORŮ VE FARNOSTI

Každou druhou středu v měsíci bude na faře probíhat setkání seniorů, a to vždy po ranní mši svaté, která začíná v 8.00 hodin v kapli.

Začínáme **ve středu 12. října**. Jste srdečně zváni!

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 22. září 2022. **Uzávěrka následujícího čísla: 6. října 2022.** Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošik. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘIVNA

Informační čtrnáctideník

ŘK farnosti Semily

Číslo 20

25. září 2022

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: R. D. Jaroslav Gajdošik, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Koštofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost
sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 26. 9. – 9. 10. 2022

26. 9.	Po	–	–	–	
27. 9.	Út	Památka sv. Vincence z Paula, kněze			
		KA	18.00	za † Martu Rácovou	
28. 9.	St	Slavnost SV. VÁCLAVA, MUČEDNÍKA, hlavního patrona českého národa			
		KO	18.00	za † Václava Votočka a sestru	
29. 9.	Čt	Svátek sv. Michaela, Gabriela a Rafaela, archandělů			
		KA	08.00	za Boží pomoc pro Ladislavu Novákovou	
30. 9.	Pá	Památka sv. Jeronýma, kněze a učitele církve			
		KA	18.00	za † Jaroslava Kousala a jeho rodiče	
1. 10.	So	Památka sv. Terezie od Dítěte Ježíše, panny a učitelky církve			
		KA	18.00	za živé a †† z rodů a duše v očistci	
2. 10.	Ne	27. neděle v mezidobí			<i>sbírka na střechu kostela</i>
		KO	08.30	za †† Annu a Františka Stránské a celý rod	
3. 10.	Po	–	–	–	
4. 10.	Út	Památka sv. Františka z Assisi			
		KA	18.00	za † sestru Rozárku, dceru Annu a manžela Tadeáše	
5. 10.	St	–	–	–	
6. 10.	Čt	KA	08.00	za † Karla Pekárka, manželku, syny a duše v očistci	
7. 10.	Pá	Památka Panny Marie Růžencové			<i>od 16.30 v KO svátost smíření</i>
		KO	18.00	za † Cecilii Novotnou, manžela a †† rodiče Pajunkovy	
8. 10.	So	KA	18.00	na poděkování za upřímné srdce Olinky	
9. 10.	Ne	28. neděle v mezidobí			
		KO	08.30	za † Olgu Plachtovou a manžela	

JOSEF HENDRICH – životopisná črta

Závěrečná část životopisné črty z pera Martina Baruse o kanovníku Josefu Hendrichovi, posledním kapitulním vikáři litoměřické diecéze z doby nesvobody.

Na konci 80. let se i díky dílčím změnám v Československu podařilo v rámci jednání se Svatým stolicem najít kompromis v obsazení některých biskupských stolů včetně toho litoměřického. 18. sídelním biskupem litoměřické diecéze se 27. srpna 1989 stal Josef Koukl, jemuž Hendrich i další kanovníci řádně předali správu diecéze. Josef Hendrich se pak stáhl do ústraní, nefiguroval již v žádné další funkci v diecézní správě (zůstal však kanovníkem) a bydlel nadále v Mladé Boleslavi, kde vypomáhal v duchovní správě. Zemřel 9. července 1994 ve věku nedožitých 72 let a po obřadech v litoměřické katedrále byl pohřben do rodinného hrobu v Brozanech nad Ohří.

Josef Hendrich bude již vždy vnímán jako rozporuplná postava, což však platí bezvýtku o všech kapitulních vikářích v komunistickém Československu. Jeho výše popsaný životní osud je nutné vnímat v kontextu dobového působení římskokatolické církve, v jehož rámci bych upozornil především na následující skutečnosti a problémy:

1) Josef Hendrich jakožto kněz fakticky nepoznal „normální“ existenci svobodné církve, onoho manifestačního katolicismu, který je činný ve veřejném prostoru – naopak, takřka po celou dobu jeho kněžského života hrál v církevní oblasti hlavní roli stát a jen na jednotlivých kněžích bylo, zda si vyberou cestu aktivního odporu či hlasitějšího nesouhlasu (který vedl vesměs do vězení, k jednotkám PTP či „pouze“ do civilních zaměstnání, jak bylo obvyklé zejména po roce 1970), nebo se – tu méně, tu více – přizpůsobí platným zákonům a faktické státní moci, případně se třeba formálně zapojit do *Pacem in terris*, aby mohl alespoň omezeně působit v pastoraaci a vyko-

návat činnost, k níž se v těžké době rozhodli (zcela na okraji této škály pak zejména v 50. letech stáli tzv. vlastenečtí kněží).

2) Jedním z klíčových opatření státní moci bylo, že zajišťovala duchovním stálý (a rovný) plat, čímž se však kněží dostali zcela do područí státu, který jako jediný určoval, kdo dostane souhlas k „výkonu duchovenské činnosti“. K tomuto účelu stát zřídil centrální úřad, jemuž byli na krajské a okresní úrovni podřízeni příslušní církevní tajemníci, kteří měli na bedrech výkon státní církevní politiky ve svěřeném regionu a v ustanovování kněží do jednotlivých farností hráli větší roli než biskupské konzistoře. Církevní tajemníci rovněž povolovali (či spíše nepovolovali) jakékoliv „mimořádné“ pobožnosti mimo zdi kostelů, kontrolovali účast na bohoslužbách a jejich cílem bylo podřízení církve státu a sekularizace společnosti.

3) Dle zákona z října 1949 převzal kompletně péči o sakrální stavby. Tato líbivá deklarace však v praxi znamenala pokorné, opakované a mnohdy neúspěšné prosby kněží o státní příspěvky na opravy kostelů, kaplí a far, což uvedlo kněze do plné závislosti na libovůli církevních tajemníků a v nemalém počtu případů zapříčinilo i havarijní stav mnoha sakrálních objektů.

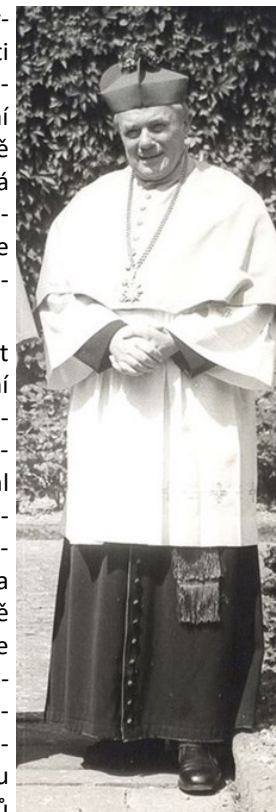
4) V rámci vztahu církve, resp. jednotlivých kněží ke státu a státní moci hrál nezanedbatelnou úlohu biblický citát „Každý se má podřídit vyšší moci, která vládne, neboť není moci, která by nepocházela od Boha“ (Řím 13,1), jehož interpretace byla samozřejmě hojně zneužívána. Opomenout v tomto ohledu nelze ani délku doby, již komunistická totalita trvala.

5) Státní církevní politika zcela destruovala původní schémata duchovní správy, kdy se novosvěcenec obvykle několik let „zaučoval“ jako kaplan, přičemž přejímal vzorce chování

starších a zkušenějších duchovních a nabýval praktické znalosti při řešení různých nesnází a sporů. Nedostatek kněží a extrémní dobová situace (jako v případě Josefa Hendricha) tato kaplanská léta omezily mnohdy na minimální časový úsek a mladý kněz se musil v krizových situacích spolehnout často jen sám na sebe.

6) Dlouhodobá nepřítomnost sídelního biskupa jakožto ústřední postavy diecézní struktury disponující řádnou jurisdikcí a svátostnými funkcemi, které nemohl kapitulní vikář (jehož hodnověrnost nemohla být stejná jako biskupova) nikdy nahradit, vedla postupně k atomizaci farní sítě (farnost jako svět sám pro sebe bez dalších vazeb, omezení setkávání ve vyšších celcích) a individualizaci kněžského života. Jednotliví duchovní vystavení stálému tlaku státních úřadů a příslušníků bezpečnostních sborů se tak mohli snadno stát jejich obětmi.

Pramenné výpovědi, které se staly primárním zdrojem tohoto textu, mají vesměs omezenou výpovědní hodnotu. Zatímco vnitrocírkevní dokumenty jsou mnohdy již finálními právními akty, které nezachycují proces, který vedl k jejich vzniku, zajímavější písemnosti

s osobními charakteristikami a dobovými postoji jsou vesměs výsledkem činnosti různých státních úřadů, jejichž smyslem bylo zejména církev ovládat, perzekvovat ji a hledat na jejích představitelích spíše to špatné. Vytvářet na základě takovýchto dokumentů ucelenější a alespoň trochu objektivnější osobnostní hodnocení je ošidné.

Josefa Hendricha vnímám jako osobnost, jejímž cílem bylo zajistit fungování církve v nelehké dobové situaci, v níž hledala meze možného spoluzití s dominantní státní mocí. Hendrich v těchto procesech nestál na okraji a nečekal na výsledky jiných, projevoval se aktivně a nebál se v tomto údělu vzít odpovědnost na sebe. Snažil se nepůsobit aktivisticky a nezneužíval svou takto nabytou moc, byl však zároveň ochotný ke kompromisům, z nichž některé se

nám dnes mohou jevit spíše jako prohry. Přes dlouholeté působení ve farní duchovní správě jej vnímáme především jako kapitulního vikáře a nutno přiznat, že v tomto ohledu splnil svou úlohu a spravoval diecézi, tu více tu méně úspěšně, až do příchodu nového diecézního biskupa.

Martin Barus

KŘESŤANSTVÍ OD A DO Z

Anděl Páně

Je tradiční mariánská modlitba, pojmenovaná podle počátečních slov. Je zaměřena na tajemství zvěstování a vtělení Krista. Modlitba se skládá ze tří antifon, po nichž následuje Zdrávas Maria, a uzavírá se jedním veršem a závěrečnou modlitbou. Ve velikonočním ob-

dobí se nahrazuje modlitbou *Regina Coeli*. Papež Řehoř IX. zavedl ve 13. stol. zvyk modlit se *Anděl Páně* ráno, v poledne a večer.

Anděl strážný

Je druh a ochránce, kterého Bůh dal každému člověku od narození.